

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

Punctum II. An privilegiatus teneatur uti privilegio sibi à jure, vel à principe
concesso?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

PUNCTUM II.

An privilegiatus teneatur uti privilegio
sibi à jure, vel à principe concesso?

Privile-

gio par-
ticulari
per se ne
mo tene-
tur uti.

11. **A**D hoc breviter responde-
mus: quod si privilegium
est in commodum particularis, illo
non tenetur uti; sed illi renuntiare va-
let, quia nemo tenetur uti privilegio
sibi concesso, eo quod, *quæ in gratiam
alicujus concessa sunt, non debent in ejus
damnum retorqueri regul. 61. juris in 6.*
nisi cedat in grave damnum suum il-
lo privilegio non uti; ut si non osten-
deret privilegium exemptionis, mor-
te plecteretur: vel nisi cederet in
damnum alterius, ut si haberet privi-
legium non solvendi decimas, eo uti
teneretur, si per talem solutionem
redderetur impotens ad solvendum
creditoribus. *Diana part. 9. tract. 1.
resolut. 19. Bassæus in floribus, verbo pri-
vilegium cap. 2. num. 5.* Et idem est si
privilegium ita sit in commodum il-
lius, ut ejus non usus cedat per se in
incommodum alterius; & sic uxor
non potest fidejussione obligari,
absque consensu viri, & filius fami-
lias non potest debita solvere, sine li-
centia patris. *Salas disp. 27. sect. 2.
n. 25. Diana & Bassæus loco citat. Pel-
lizzar. tractat. 8. capite 1. numero 84.*
Diximus per se: si enim ex consequen-
ti dumtaxat, alterius incommodum
sequatur, non tenetur ob id privile-
giatus uti privilegio; ut quando privi-
legium per se Religioni, vel Mona-
sterio concessum, ex consequenti fa-

mulis, & servis illius: conceditur &
privilegium concessum domino, ex
consequenti ipsum communicanti-
bus est concessum non tenetur eo uti
privilegiatus, etiam si ex consequenti,
ex non usu illius, alijs sequatur in-
commodum, per amissionem com-
modi, quod ex usu illius consequi po-
terat, ut tenent authores citati. Pri-
vilegio autem in bonum commune
concesso, ut privilegio immunitatis
Ecclesiasticis & alijs Religionis in
communi impensæ, quilibet in parti-
culari tenetur uti, nec illi valet re-
nuntiare: quia non potest particula-
ris renuntiare, quod sibi directe con-
cessum non est, esto illo fruatur *Cap.
si diligenti. de foro competenti. Cap. si
contingat, de sententia excommunicati-
onis, ut omnes Doctores tenent.*

12. Sed inquirens primo. An
quando actus, qui alias erat illicitus, quid in
hac que-
stione lu-
beatur
certum.
efficitur licitus per privilegium, si ille
actus legi subjiciatur, privilegiatus
teneatur uti privilegio? v. g. tempore
interdicti illicita est auditio Sacri,
habes privilegium, vel bullam, qua
talis auditio tibi licet; venit dies fe-
stus, quo auditio sacri cadit sub præ-
cepto: teneberisne uti privilegio, &
audire Sacrum? vel poteris privilegio
renuntians, ab auditione abstinere?
Et idem est de alijs exemplis infra as-
signandis. § Circa quam quæstio-
nem, ut certum supponimus, quod si
impedimentum allatum, sit mere
personale, quo ablato urget lex, &
præceptum, tenetur privilegiatus eo
uti, & legi se conformare. Es in car-
cere detentus, & tibi conceditur, ut
eas ad Ecclesiam die festo; teneris au-
dire

dicere Sacrum, quia impedimentum illud est personale. Avila de censuris part. 5. disp. 4. sect. 2. dub. 6. num. 54. Noster Petrus ab Angelis in speculo privilegiorum disp. 5. sect. 8. numero 8, habet mulier nupta votum castitatis, quod ante matrimonium, vel post illud emisit, vir ejus in adulterium incidit, posset alias non recedere ab eo, vel si recessit, cum eo reconciliari; sed quia solum personaliter ex conjugio erat impedita, ab observatione voti ablato illo impedimento, & adquisito jure ad recedendum ob adulterium viri, non potest cedere privilegio recedendi, sed debet non remittere conjugio adulterium, & votum servare. Palaus tract. 3. disputat. 4. punct. 7. num. 3. Sylvest. matrimonium 7. quest. 5. dict. 6. Sanchez lib. 6. de matrim. disp. 6. num. 14. Suarez. de legibus lib. 8. cap. 23. num. 8.

Quando impedimentum ex jure communi auferatur, debet privilegium uti privilegio, ut legem observet

13. Loquimur ergo, quando impedimentum obstat observationi legis est commune, ut interdictum quod impedit missam dicere, vel audire, nisi hoc habeatur ex privilegio; vel si quis esset infirmus, incarceratus, aliove modo detentus, & non posset ad Ecclesiam accedere pro dicenda, vel audienda missa, haberet tamen privilegium, ut eam in oratorio privato dicere, vel audire posset; an iste in utroque casu posset renuntiare tali privilegio, & ab auditione Sacri desistere? Et quidem, si privilegium sit ex jure communi concessum, per quod in communi fuit impedimentum sublatum, haud dubium est teneri privilegium eo uti, ut preceptum observet, ut in festivitibus, in

quibus suspenditur interdictum ex jure communi in capite Alma Mater de sententia excommunicationis. Et in omnibus diebus, pro Ecclesiasticis Personis, pro quibus in prædicto jure conceditur, ut possint dicere, & audire Sacrum, cum conditionibus ibi positis, & à nobis tract. 10. de censuris explicatis, ut ibidem cap. 6. num. 64. probavimus, quia jam respectu illorum, ex jure communi est ablatum impedimentum illud interdicti, & sic est privilegium commune, cui singuli renuntiare non possunt.

14. Sed quando privatim per privilegium auferatur impedimentum, ut in duplici casu numero precedenti allegato, per privilegium personale, licet plures authores satis probabiliter dicant teneri privilegium uti in eo casu privilegio & Sacrum audire, ut præcepto illo die urgente satisfaciatur; probabiliter oppositum diximus loco citato, adductis pro hac sententia Cornejo, Avila, Victoria, Llamas, Conincho, & Diana. Quod etiam modo asserimus: quia melius erit se juri communi conformare cedendo privilegio & observando interdictum, & quia tam istud, quod concedit, ut audire Sacrum possit tempore interdicti; quam illud ut possit illud audire, vel dicere in oratorio privato, est privilegium mere personale, cui ipse renuntiare valet; alias in onus cederet, quod in favorem erat concessum, & sic in utroque casu, non teneri missam audire docent Peñalzar. tom. 2. tract. 8. c. 2. sect. 2. num. 154. Diana 9. part. tract. 1. resolut. 19. Escobar. in

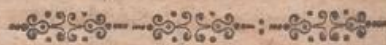
Tbe-

Theolog. Moral. tract. 1. exam. 11. c. 11. n. 97. Metola tom. 3. disp. 6. cap. 6. dub. 22. n. 132. Ledelma tom. 1. de Sacram. Euchar. cap. 27. conclus. 16. Homobon. in respons. casuum conscientia, volum. 1. resp. 41.

Quando teneatur confessor uti privilegio ab absolvendi a censuris vel reservatis.

15. Inquires secundo. An habens privilegium absolvendi a casibus vel censuris reservatis, teneatur uti privilegio, & ita absolvere a casu, vel censura reservata pœnitentem, cujus confessionem audivit, vel illum remittere possit ad Superiorem, cui casus reservatus est? § Aliqui probabiliter docent non teneri pœnitentem nec a censura, nec a casu reservato absolvere, Henriquez veto lib. 7. de indulgentiis cap. 28. num. 2. & in commentario littera I. distinguit inter censuram, & casum reservatum; & ab hoc dicit teneri eum absolvere, ne cogat pœnitentem iterum confiteri: tunc vero a censura, a qua, a Superiore extra confessionem absolvi potest. Caterum quis non videat nullum esse hoc discrimen, cum Superiori nisi cœco modo procedat, a censura non absolveret, nisi cognito delicto, ob quod in eam cecidit, & sic cogeret pœnitentem extra confessionem, iterum culpam coram Superiore dicere, quod est quid durius, & magis absurdum. Quare dicendum est, regulariter teneri confessorium uti privilegio, & tam a censura, quam a peccato reservato pœnitentem absolvere; quia alias cogeret eum bis peccatum manifestare, quod est gravissimum onus, & incommodum, & ut diximus n. 11. tenetur privilegiatus uti privilegio, quando ex ejus

non usu alteri sequitur damnum, vel detrimentum. Diximus regulariter, quia ob justam, & rationabilem causam potest confessorius privilegio in dicto casu non uti, ut si pœnitens sæpe in eadem peccata reservata incidere soleat, vel ex alia simili causa, Quia tunc propriè non dicitur renuntiare privilegio in præjudicium pœnitentis; sed potius in favorem animæ ipsius, ut in futurum cautior sit in committendis talibus peccatis. Angelus verbo Confess. n. 28. sine. Metola disput. 6. cap. 6. disp. 2. num. 69. Rodriguez in explicat. Bullæ cruciatæ, §. 9. n. 142. Petrus àb Angelis in specul. privileg. disp. 5. sect. 8. n. 10.

PUNCTUM III.

De multiplicitate privilegiorum in communi.

16. **N**on agimus in præsentia, de diversis privilegiis, quæ circa diversas materias sunt concessa pluribus, & diversis personis. Hæc enim minimè possent ad numerum reduci; sed in communi, de diversis speciebus privilegiorum, quorum naturam scire necessarium est, pro dicendis toto hoc tractatu. Dividitur ergo primo privilegium in reale, & personale, Secundo in gratiosum, & remuneratorium. Tertio in affirmativum, & negativum. Quarto in generale, & singulare. Quinto in favorabile, & odiosum. Sexto in scriptum, & non scriptum. Septimo in concessum

Diversa species privilegiorum recensentur.